

Arany János: Ágnes asszony

Balogh

Eszter

Submitted by Balogh Eszter on 2026. 06. 30., k - 12:32

Type of lesson / project plan

Lesson plan

Sector

Társadalomtudományok

Topic, learning area

Arany János Ágnes asszony című balladája

Grade

11. évfolyam

Learning and development goals

A tanulók ismerjék fel a ballada legfontosabb műfaji jellemzőit, tudják rekonstruálni a kihagyásos cselekményt, értsék a bűn, a bűntudat, az örület és a bűnhődés kapcsolatát, értelmezzék a lepedő, a vérfolt, a víz és a patak szimbolikáját.

Concepts

balladai homály, bűn, bűntudat, lelkiismeret, örület, bűnhődés, irgalom, szimbólum és körkörös szerkezet

Required tools

projektor, prezentáció, a ballada szövege, füzet vagy rövid feladatlap

Materials released before class or for a project

Szöveggyűjtemény: Ágnes asszony balladája

Korábbi prezentáció (Arany János pályaképe, A ballada műfaj fogalma és sajátosságai)

Arany János balladaköltészete: <https://zanza.tv/irodalom/romantika/arany-janos-balladakolteszete>

Introductory part and preparation of the lesson / project plan

Arany János *Ágnes asszony* című balladája a bűn, a lelkiismeret és a bűnhődés kérdését állítja középpontba. A történet nem mond el mindent részletesen: az olvasónak a kihagyásokból és utalásokból kell megértenie az eseményeket. Az órán azt vizsgáljuk meg, hogyan jelenik meg Ágnes lelki összeomlása, és mit jelképez a véres lepedő, a mosás és a patak.

Az óra menete MI-feladatokkal, perc szerinti bontásban

• 0-3. perc - Ráhangolódás

- Egy kép kivetítése, amely egy patakpartot ábrázol.
- Kérdés: „Mit próbálhat lemosni valaki, amit a víz valójában nem képes eltüntetni?”
- A tanulók szabad asszociációkat fogalmaznak meg.

• 3-6. perc - Előzetes tudás aktiválása

- A ballada műfaji sajátosságainak felidézése.
- Kulcsfogalmak: sűrítés, kihagyás, drámaiság, balladai homály.

• 6-10. perc - Kontextus

- Az 1853-as keletkezés és Arany János nagykovácsi korszakának rövid bemutatása.
- A tanulók a kivetített prezentáció alapján rövid jegyzetet készítenek.

• 10-15. perc - A cselekmény rekonstruálása

- A tanulók párokban sorrendbe állítják a történet eseményeit.
- Közös ellenőrzik a helyes sorrendet.

• 15-19. perc - Balladai homály

- A tanulók elkülönítik a szövegben biztosan szereplő információkat az olvasói következtetésektől.
- Két oszlopot készítenek: „A szöveg kimondja” és „Az olvasó következteti”.

• 19-22. perc - Az MI-feladat előkészítése

- A tanár csoportokat alakít: vád, védelem, bírói tanács és MI-ellenőrök.
- A csoportok megkapják a kérdést: „Ágnes elsősorban bűnös, beteg ember vagy önmagát büntető áldozat?”

• 22-29. perc - Csoportos MI-feladat: Arany János *Ágnes asszony* című balladáját vizsgáljuk. Te a vád, a védelem vagy a bírói tanács segítője vagy. Foglalmaz meg három érvet Ágnes felelősségéről! Jelöld külön, mely állítás tény, és melyik csak következtetés! Ne találj ki idézeteket!

- A tanulók ellenőrzik az MI válaszait a mű alapján.
- Az állításokat három kategóriába sorolják:
 - **T:** szövegből igazolható tény;
 - **K:** elfogadható következtetés;
 - **H:** hibás vagy kitalált állítás.

• 29-35. perc - Az MI-válaszok bemutatása

- Minden csoport ismerteti a két legerősebb érvét.
- Bemutatnak legalább egy olyan MI-állítást, amelyet kijavítottak vagy elutasítottak.

- **35-39. perc - Vita és döntés**

- Állítás: „Ágnes megőrzése súlyosabb büntetés, mint a börtön lett volna.”
- A tanulók álláspontot választanak, és röviden érvelnek.
- Az osztály szavaz a bírák döntéséről.

- **39-42. perc - Összegzés**

- A tanulók befejezik a mondatokat:
 - „Az MI abban segített, hogy...”
 - „Az MI választát azért kellett ellenőrizni, mert...”

- **42-45. perc - Kilépőkártya és házi feladat**

- Kilépőkártya: „Ágnes igazi büntetése...”
- A tanár ismerteti az MI-vel végzendő házi feladatot.

Used digital devices

Gamma.app - prezentáció készítő

Redmenta

Evaluation plan

Értékelési terv

- **0-10. perc - Diagnosztikus értékelés**

- Szóbeli kérdések a ballada műfaji jellemzőiről.
- A tanár visszajelzést kap az előzetes tudásról.
- Értékelés: szóbeli megerősítés, javítás.

- **10-19. perc - Folyamatos formatív értékelés**

- A cselekmény sorrendjének és a balladai homály értelmezésének ellenőrzése.
- Szempontok: pontosság, lényegkiemelés, szövegre támaszkodás.

- **22-35. perc - Az MI-feladat értékelése**

- Csoportonként legfeljebb **6 pont**:
 - megfelelő MI-prompt: **1 pont**;
 - tény és következtetés elkülönítése: **2 pont**;
 - hibás MI-állítás felismerése és javítása: **2 pont**;
 - együttműködés és bemutatás: **1 pont**.

- **35-39. perc - A vita értékelése**

- Szempontok:
 - világos álláspont;
 - legalább egy szövegre épülő érv;
 - kulturált véleménynyilvánítás.
- Értékelés: tanári szóbeli visszajelzés.

- **39-45. perc - Önértékelés**

- A tanulók kitöltik a kilépőkártyát:
 - Mit értettem meg?
 - Miben segített az MI?
 - Melyik MI-állítást kellett ellenőriznem?

A házi feladat értékelése - 10 pont

- az MI-válasz ellenőrzése: **3 pont**;
- hibák felismerése és javítása: **3 pont**;
- saját összegzés: **3 pont**;
- igényes, önálló munka: **1 pont**.

Differentiation

A differenciálás a tanulók eltérő szövegértési szintjéhez, munkatempójához és digitális kompetenciájához igazítható.

- **Feladatnehézség szerint:**

A támogatást igénylő tanulók előre megadott eseményeket állítanak sorrendbe, illetve válaszlehetőségek közül választják ki a szimbólumok jelentését. A gyorsabban haladók önállóan fogalmaznak meg értelmezést és szöveges bizonyítékot is keresnek.

- **Csoportszerepek szerint:**

A tanulók különböző szerepeket kapnak: promptíró, szövegkereső, MI-ellenőr, jegyző vagy szóvivő. Így mindenki a képességeinek megfelelően kapcsolódhat be a munkába.

- **Az MI-feladat során:**

A bizonytalanabb tanulók kész promptot kapnak, míg a haladók önállóan írják meg vagy pontosítják az utasítást. A gyorsabban végzők összehasonlíthatnak két különböző MI-választ is.

- **Tanári segítségadás:**

A gyengébb szövegértésű tanulók kulcsszavakat, idézetrészleteket vagy irányító kérdéseket kapnak. A tanár elsősorban ezeknél a csoportoknál segíti a tény és a következtetés elkülönítését.

- **Eltérő produktumok:**

A tanulók választhatnak rövid írásbeli értelmezés, szóbeli érvelés, táblázat vagy gondolattérkép készítése között.

- **Értékelésben:**

Nemcsak a helyes választ, hanem a fejlődést, az együttműködést, a szövegre támaszkodó érvelést és az MI hibáinak felismerését is értékeljük.

- **Technikai differenciálás:**

Akinek nincs saját eszköze, párban vagy csoportban dolgozik. Az MI használata nélkül is teljesíthető alternatíva adható: előre kinyomtatott MI-válasz elemzése és javítása.

Homework, project task

MI-házi feladat

- A tanulók kérik meg az MI-t, hogy értelmezze a **lepedő, a vérfolt és a patak** jelentését. Ezután:
- ellenőrizték a választ a ballada szövege alapján;
- jelölik az állításokat **T, K vagy H** betűvel;
- javítsanak ki legalább két pontatlan állítást;
- írjanak egy 4–5 mondatos saját összegzést arról, hogyan jelenik meg a bűntudat a műben.

Redmenta feladat az otthoni gyakorláshoz:

https://app.redmenta.com/hu/solve?ks_id=1229423184&utm_source=redmenta&utm_medium=redmenta

General subject(s)

magyar nyelv és irodalom